

ת"פ 41964/05/17 - מדינת ישראל נגד מרדכי מנג'ם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 41964-05-17 מדינת ישראל נ' מנג'ם

לפני כבוד השופט שאול אבינור
המאשימה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד יעל גבריאלי
נגד
הנאשם: מרדכי מנג'ם
ע"י ב"כ עו"ד שמרית צור

גזר דין

א. רקע כללי:

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירה של **גניבה** לפי הוראות סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין).
2. ביום שישי 14.11.14, החל מהשעה 22:00 בקירוב, התקיימה מסיבה במועדון "האומן 17" בתל-אביב. בשעה שאינה ידועה במדויק, בהמשך הלילה וכבר ביום 15.11.14, הגיע הנאשם למועדון יחד עם חברים. בכניסה למועדון עמדה הקופאית, שמכרה כרטיסי כניסה למסיבה. כפי שנקבע בהכרעת הדין, בעת שהנאשם ומי מחבריו עמדו ליד הקופאית, שוחחו עמה ודעתה הוסחה, גנב הנאשם מקופתה סך של 5,170 ₪ במזומן (ר' בפסקה 44 להכרעת הדין ואילך).
3. יוטעם בהקשר זה, כי בהכרעת הדין נקבע פוזיטיבית שעדות הקופאית היתה עדות מדויקת ומדודה, בעוד שגרסת הנאשם, להבדיל, "**לא היתה אלא סיפור מלאכותי, מפותל ומאולץ, שכל כולו ניסיון לחמוק מהראיות המפלילות אותו**"; ראיות הכוללות בין השאר סרטון ממצלמת אבטחה של המועדון המתעדת את האירוע.
- הלכה למעשה, כפי שנקבע ברישא להכרעת הדין, "**טענת ההגנה בתיק זה היא מסוג הטענות המכונות בפסיקה 'טענת ה-stranger'**", שאין בכוחן לעורר ספק סביר בשאלת אשמתו של הנאשם (ר' בפסקה 5 להכרעת הדין).
4. עוד יש לציין, כי במסגרת שמיעת הראיות העידה מטעם ההגנה גב' רות מנג'ם, אמו של הנאשם. ואולם, כפי שנקבע בהכרעת הדין, בעדותה של האם "**לא היה כדי לסייע לנאשם**" (ר' בפסקה 48 להכרעת הדין וההנמקה שם).

ב. הראיות לקביעת העונש:

5. מטעם המאשימה הוגש, כראייה לקביעת העונש, גיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם (סומן

ע/1). כעולה מגיליון זה, לנאשם, יליד שנת 1988 (בן 31 שנים כיום), שש הרשעות קודמות, המתייחסות לעשרות רבות של תיקי חקירה, שמרביתם בעבירות רכוש.

6. הרשעתו האחרונה של הנאשם, שבגינה הוא נושא כיום עונש של מאסר בפועל, היא מבית משפט השלום בירושלים (ת.פ. 49284-07-17 **מדינת ישראל נ' אלימלך ואח'**, גזר דין מיום 23.05.18). במסגרת תיק זה הורשע הנאשם בשרשרת ארוכה של עבירות התפרצות בתחבולה וגניבה, שכוונו כלפי קורבנות מבוגרים בני למעלה מ-70 שנה. בית המשפט דשם התחשב ב"**מצבו האישי הסבוך והמורכב**" של הנאשם - לאחר שגם שמע את דברי אמו - וגזר עליו עונש כולל של 50 חודשי מאסר בפועל, תוך הפעלה חופפת במידה ניכרת של שלושה (!) עונשי מאסר מותנים, בצירוף לענישה נלווית.

7. המאשימה הגישה ערעור על קולת העונש הנ"ל, לבית המשפט המחוזי בירושלים. ערעור זה התקבל ועונשו של הנאשם הוחמר והועמד על תקופה של 57 חודשי מאסר בפועל, שהיא תקופת המאסר אותה נושא הנאשם כיום (ר' עפ"ג 17268-07-18 **מדינת ישראל נ' אלימלך ואח'** 03.03.19) (להלן ביחד - התיק מירושלים).

8. מטעם ההגנה העיד לעונש עו"ד ישראל קליין, המכיר את הנאשם עוד מילדותו (משנת 1995) משום שייצג את אמו במהלך השנים ואף ייצג את הנאשם עצמו בתיק מירושלים. עו"ד קליין תיאר בעדותו, בהרחבה ובאופן נוגע ללב ממש, את נסיבות חייו הקשות של הנאשם, שגדל אצל אם חולה ומוגבלת, בשכונת קשה ובתנאי מצוקה קיצוניים. לפי עדותו, רשויות הרווחה לא השכילו להתמודד עם אמו של הנאשם, שאף היא מנוצלת על-ידי אחרים. כתולדה מתנאים אלה נמנע מהנאשם ללמוד כישורי חיים בסיסיים, לרבות קרוא וכתוב, ולעומת זאת, ולהבדיל, הנאשם נשלח לרחובות כדי לגנוב ולצורך זה הוא "יועד" כל חייו.

9. עו"ד קליין הדגיש כי בעניינו של הנאשם מדובר בנסיבות אישיות חריגות ויוצאות דופן, שכן לנאשם מעולם לא ניתנה הזדמנות; הגם שלשיטתו מדובר באדם טוב ביסודו, שמעולם לא פגע באחרים באופן אלים - לרבות במסגרת המעשים מושא התיק מירושלים. לשאלת ב"כ המאשימה סיכם עו"ד קליין את דבריו ואמר: "**לא ראיתי נסיבות חיים קשות יותר ממה שיש לנאשם הזה. את לא צריכה לשכנע אותי שגניבה זה מעשה רע. אני חושב שהבנאדם הזה לא היה לו צ'אנס בחיים**" (בפרוטוקול, עמ' 60 שורה 31 ואילך).

10. עוד הוגש, כראייה לקביעת העונש מטעם ההגנה, מכתב מאת מש"ק האסירים בבית הסוהר "מעשיהו" (מיום 06.03.19, סומן ע/2). כאמור במכתב זה, הנאשם שוהה בבית הסוהר הנ"ל מאז חודש פברואר השנה ללא עבירות משמעת. עוד צוין במכתב שהנאשם השתתף בתכנית "**התמודדות עם הפרעות קשת וריכוז**", במשך מספר חודשים.

ג. עיקר טיעוני ב"כ הצדדים:

11. בטיעוניה עמדה ב"כ המאשימה על נסיבות החומרה שבמעשי הנאשם, אשר כללו ניצול של חוסר תשומת הלב של הקופאית לצורך נטילת הכסף מקופתה. מעשי הנאשם פגעו אפוא בערכים החברתיים של ההגנה על רכוש הציבור וזכות הקניין, ובהתחשב במדיניות הענישה הנהוגה מתחם העונש ההולם הוא בין ענישה צופה פני עתיד לבין שישה חודשי מאסר.

12. באשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם עמדה ב"כ המאשימה על נסיבותיו של הנאשם, שלשיטתה הן החמורות ביותר האפשריות. הנאשם כאמור צעיר יחסית, כבן 31 שנים כיום, ומבצע עבירות עוד מימי נעורו (הרשעתו הראשונה היא מבית המשפט לנוער). מאז מתמיד הנאשם בדרכי העבריינות ומעולם לא השתלב בהליכי שיקום.
13. ב"כ המאשימה ערה לנסיבות חייו המורכבות של הנאשם, כפי שבאו לידי ביטוי בעדותו של עו"ד קליין, אך לשיטתה מבחינת הנאשם אין כל רצון "**לכתוב מחדש את סוף הסיפור**" (בפרוטוקול, עמ' 62 שורה 5 ואילך). בנסיבות אלה לא זו בלבד שאין מקום להקל עם הנאשם אלא שההיפך הוא הנכון, ולשם הגנה על הציבור עתרה ב"כ המאשימה לחריגה לכף חומרה ממתחם העונש ההולם ולהשתתף עונש של 8 חודשי מאסר בפועל, במצטבר לעונש אותו נושא הנאשם כיום, בצירוף ענישה נלווית.
14. יוטעם, כי נוכח אי בהירות בשאלת הפעלת התחייבות שהוטלה בעבר על הנאשם, אפשרתי לב"כ המאשימה להגיש בעניין זה טיעונים בכתב, ובמסגרת זו הודיעה ב"כ המאשימה כי אינה מבקשת להפעיל התחייבות אך עתרה שסכום הגניבה יושב למתלון - מתוך הכסף שנתפס על הנאשם לאחר האירוע - כשיתרת הכסף תושב לנאשם (ר' בבקשה מס' 9).
15. ב"כ הנאשם, בטיעוניה לעונש, עמדה על שיקולי הקולה שבנסיבות ביצוע העבירה: המדובר בעבירת עוון - עבירת רכוש ברף הנמוך, אשר לטענתה בוצעה ללא תכנון מוקדם וללא נסיבות מחמירות. עוד טענה ב"כ הנאשם, כי להבנתה אין בהכרעת הדין קביעה באשר לסכום הגניבה ובנסיבות אלה אף ביקשה לדחות את עתירת המאשימה להשבת סכום הגניבה למתלון וטענה כי יש להשיב לנאשם את סכום הכסף שנתפס עליו, בפרט נוכח עדות אמו.
16. באשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם ביקשה ב"כ הנאשם למקמו בתחתית המתחם, תוך שהצביעה על השהיו הרב שבהגשת כתב האישום - שנתיים וחצי לאחר מועד ביצוע העבירה - שהיו המלמד שאף המאשימה לא סברה כי מדובר בנאשם המסכן את שלום הציבור, כך שאין לקבל כלל את עתירתה כיום לחריגה לכף חומרה ממתחם העונש ההולם.
17. ב"כ הנאשם הרחיבה בתיאור נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם, כפי שבאו לידי ביטוי גם בעדותו של עו"ד קליין, וטענה כי כיום הנאשם מנסה לערוך שינוי של ממש בחייו. בנסיבות אלה עתרה ב"כ הנאשם, כאמור, למקם את הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם ולהשית עליו ענישה צופה פני עתיד, או לחילופין לגזור עליו עונש מאסר בפועל קצר ובחפיפה למאסר הנוכחי. נוכח מצבו הכלכלי של הנאשם, עתרה ב"כ הנאשם שלא להשית עליו ענישה כלכלית.
18. הנאשם, בדברו האחרון לעונש, לא התייחס לנסיבות האירוע שבגינו הורשע. הנאשם ביקש את התחשבותו של בית המשפט, על רקע טענתו כי הוא מנסה לשנות את דרכיו ולהשתקם במסגרת בית הסוהר, ובאופן קונקרטי ביקש שהעונש שייגזר עליו יושת בחופף לעונש המאסר אותו הוא נושא כיום (בפרוטוקול, עמ' 65 שורה 16 ואילך).

ד. קביעת מתחם העונש ההולם:

19. על פי הוראות הדין, קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע שבגינו הורשע הנאשם תיעשה בהתאם לעיקרון המנחה בענישה, הוא עקרון ההלימה. עוד יתחשב בית המשפט, בהקשר זה, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע

העבירות.

20. נוכח הקביעות העובדתיות שבהכרעת הדין - שכאמור קיבלה במלואה את עדות הקופאית, תוך הסתמכות גם על ראיות נוספות - ברי כי אין מדובר כאן, כטענת ב"כ הנאשם, במקרה של גניבה לא מתוכננת ברף חומרה מינימלי. כזכור, וכפי שנקבע בהכרעת הדין, הגניבה - בסכום הנכבד שעליו העידה הקופאית - בוצעה עת שהנאשם ומי מחבריו עמדו ליד הקופאית, שוחחו עמה ודעתה הוסחה. מדובר אפוא בגניבה מתוכננת היטב, שבוצעה אף תוך תיאום עם אחרים, כפי שאירע גם במקרים מושא התיק מירושלים (הגם ששם הנסיבות היו חמורות בהרבה בשל ההתפרצויות לבתייהם של קורבנות מבוגרים).
21. בנסיבות אלה עתירת ב"כ המאשימה למתחם העונש ההולם היא בהחלט במקומה ועולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנהוגה, כפי שהיא משתקפת אף מהאסמכתא אליה הפנתה ב"כ הנאשם (ת"פ 42825-01-16 **מדינת ישראל נ' אלעיסה** (22.03.17)). אני קובע אפוא את מתחם העונש ההולם, במקרה זה, בין ענישה צופה פני עתיד לבין שישה חודשי מאסר בפועל.

ה. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:

22. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה. ב"כ המאשימה עתרה, בהתחשב בעברו המכביד-במיוחד של הנאשם, לחרוג ממתחם העונש ההולם לחומרה, לשם הגנה על שלום הציבור, וזאת בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין. ואולם, חריגה לכף חומרה כאמור תיעשה במקרים יוצאי דופן בלבד, כאשר בענייננו - גם לנוכח השיהוי הלא מבוטל שבהגשת כתב האישום - אין מקום לנקוט בדרך זו.
23. באשר לנסיבות ולשיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם, במקרה דנא נסיבות החומרה עולות במשקלן בהרבה על נסיבות הקולה. אכן, כטעון ב"כ המאשימה, מדובר בנאשם שעברו הפלילי חמור מאוד, וקשה למצוא בו נקודות אור בפרט נוכח אי-השתלבות הנאשם בהליכי שיקום.
24. בבית המשפט אמנם טען הנאשם שהוא מבקש להשתקם ולשנות כיוון בחייו, וראוי שהנאשם אמנם יעשה כן, אך לא הונחו לפניי אינדיקציות ממשיות כלשהן שכך נוהג הנאשם בפועל. אכן, טיפול בהפרעות קשב במסגרת הכלא הוא עניין חשוב ומועיל (ר' ס' 1), אך בד בבד על הנאשם להתמקד בהשתלבות בתוכניות שיקום, לרבות לצורך רכישת מקצוע, על מנת שיוכל להתפרנס בכבוד לאחר שחרורו מהמאסר.
25. נסיבותיו האישיות של הנאשם, בפרט כפי שתוארו בעדותו של עו"ד קליין, הן ללא ספק מורכבות וקשות. יחד עם זאת, על הנאשם להפנים שנסיבות אלה אינן יכולות לשמש, בשום אופן, כמעין-היתר לביצוע חוזר ונשנה של עבירות רכוש. דווקא נסיבות ביצוע העבירות דנא - כמו נסיבות ביצוע העבירות בתיק מירושלים - מלמדות שהנאשם יודע ומסוגל לעבוד בצוותא עם אחרים, ועליו לתעל את יכולותיו אלה לאפיקים חיוביים.
26. למרבה הצער נראה אפוא, כי קשה למצוא נקודות-זכות לטובת הנאשם, חרף נסיבות חייו הקשות. בנסיבות אלה - ותוך התחשבות נוספת בסוגיית חלופי הזמן, הגם שהיא נלקחה כאמור בחשבון בדחיית עתירת המאשימה לחריגה לחומרה ממתחם העונש ההולם - אני גוזר את עונשו של הנאשם לחמישה חודשי מאסר בפועל, תוך קביעת חפיפה לתקופה של חודשיים עם המאסר אותו נושא הנאשם

כיום.

27. לבסוף יש להתייחס לסוגיית הענישה הכלכלית, שלכאורה יש מקום להשיתה בשל העובדה שעסקין בעבירת רכוש. עם זאת, נוכח העובדה שמדובר בנאשם הנושא עונש מאסר בפועל ממושך, ללא אפשרות להתפרנס, איני מקבל את עתירת המאשימה להשתת ענישה כלכלית: בנסיבות העניין, קרוב לוודאי שבהשתת ענישה כזו לא יהא אלא כדי להאריך את תקופת מאסרו של הנאשם וכמעט למותר לציון כי שזהו אינו הרציונל העומד ביסודה של ענישה כלכלית. עם זאת, אך מובן הוא כי יש להורות על השבת סכום הכסף שנגנב לידי המתלונן.

1. סוף דבר:

28. אשר על כן - ובהתחשב בשיקולים לכך חומרה ולכך קולה, אשר פורטו לעיל - אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) **חמישה חודשי מאסר בפועל.** הנאשם יישא עונש זה בחפיפה חלקית לעונש המאסר אותו הוא נושא כיום, באופן **ששלושה חודשי מאסר בפועל יצטברו** לכל עונש מאסר בפועל אותו נושא הנאשם כיום.

(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, עבירה של גניבה מכל סוג שהוא.

ניתן בזה צו כללי, לעניין מוצגים, לשיקול דעתו של קצין משטרה.

מתוך הכסף, שנתפס על הנאשם, אני מורה בזה על השבת סכום של 5,170 ₪ למתלונן (עד תביעה מס' 2), ועל השבת יתרת הכסף לנאשם.

ככל שבהליכי המעצר הנוגעים לתיק זה הופקדו כספים בקופת בית המשפט, יש להשיבם לנאשם או למי מטעמו.

ב"כ המאשימה תוודא ביצוע הוראה זו מול הגורם המתאים במשטרה.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ו ניסן תשע"ט, 01 מאי 2019, במעמד הצדדים.